



Јоцишњак бр. 2

Удружења ћрађана
"Баштина и будућност-
АРАНЂЕЛОВАЦ 1859"

Велика Госпојина
Аранђеловац 2003.



Јоцишњак бр. 2

Издавач:

Удружење грађана

"Баштина и будућност - АРАНЂЕЛОВАЦ 1859"

За издавача:

Боривоје Десивојевић

Уредник:

Бранислав Недељковић

Лектор:

Иван Златковић

Графичка обрада:

Илић Милан

Фотографија:

Драган Милисављевић

Штампа:

"Мајданац" Аранђеловац

Тираж:

400 примерака

Велика Госпојина

Аранђеловац 2003.



Јоцишњак бр. 2

Удружења ћрађана
"Баштина и будућност-
АРАНЂЕЛОВАЦ 1859"

Велика Госпојина
Аранђеловац 2003.



Одлуком Скупштине Удружења грађана
"БАШТИНА И БУДУЋНОСТ - АРАНЂЕЛОВАЦ 1859"
одржане 09.11. 2001. године у Аранђеловцу,
усвојена је ова:

П О В Е Л А

којом се утврђују циљеви, задаци и правци рада и деловања Удружења. Сваки члан Удружења, својим добровољним радом, даје допринос на остварењу ових циљева и задатака:

- * чување и неговање традиционалних вредности града и околине Аранђеловца,
- * чување спомена на историјске вредности града,
- * допринос урбаном и руралном складу уређења вароши,
- * допринос архитектонском осавремењавању градитељства у складу са постојећим амбијентом града,
- * допринос очувању човекове средине,
- * допринос развијању свих облика културног стваралаштва,
- * помоћ у развоју општих комуналних добра града и околине,
- * објављивање садржаја историјских и културних тековина везаних за подручје града и околине,
- * унапређење и развијање добротворног и хуманитарног рада,
- * сарадња са сродним невладиним и нестраницким организацијама.

Наведени циљеви, задаци и правци рада, не смеју бити занемарени, нити изостављени. У складу са могућностима, могу бити приодавани нови задаци и проширивани нови правци рада.



Дневни ред Скупштине

Удружење грађана "БАШТИНА И БУДУЋНОСТ-АРАНЂЕЛОВАЦ 1859", на дан: 30.08.2003 године, одржаће трећу, редовну, уједно и изборну Скупштину.

Предложен је следећи дневни ред:

1. Избор радног председништва
2. Усвајање пословника о раду Скупштине
3. Извештај о раду Управног одбора у периоду између две Скупштине
4. Извештај Управног одбора о финансијском пословању у току 2002 год.
5. План рада и активности Удружења за наредни период: 2003/2004 год.
6. Дискусија по поднетим извештајима и по предлогу плана рада
7. Избор нових органа руковођења Удружењем:
 - председника и потпредседника Скупштине
 - чланова Управног одбора (седам)
 - чланова Надзорног одбора (три)
8. Извештај о новопримљеним члановима Удружења
9. Завршна реч новоизабраног председника Скупштине

Председник Управног одбора

Очекујемо да ће Скупштини присуствовати сви чланови Удружења и сви позвани гости.

Добродошли!



Извештај о раду Управног одбора

Извештавамо наше чланство да је у протеклих годину дана, 2002. на 2003. годину, Управни одбор нашег Удружења био у сталном заседању. Етно кућа је постала централно место окупљања наших чланова, као и других углавном добронамерних гостију, који се придружују и подржавају активности Удружења.

Повељом утврђени циљеви и задаци деловања Удружења остају главни елементи рада и активности наших чланова.

Пресвета Богородица - Велика Госпојина, на неки начин постаје заштитница нашег Удружења. На тај дан 2002. године, у порти Врбичке цркве обавили смо откривање и освештавање обележја посвећеног настанку прве Врбичке школе. На том месту поставили смо школску таблу и једну клупу са пригодним текстом овог обележја.

На једном од наших састанака договорено је да се бавимо и прикупљањем старијих алата и оруђа. Највише захваљујући најмлађем члану нашег Удружења, будућем етнологу госпођици Данијели Милојевић, ови експонати се све више умножавају и улепшавају простор Етно куће.

И на овај начин позивамо наше чланове да помогну ову акцију, да обогатимо збирку експоната који бисе уклапали у етно простор.

Започели смо са сређивањем и обнављањем фасада, углавном у доњем делу вароши. Ова акција се води у континуитету, а према нашим могућностима и у сарадњи са власницима објекта, надамо се да ћемо имати и више успеха.

Адаптација и сређивање простора железничке станице је један од приоритетних задатака, којим се доста дugo бавимо. Кренуло се са дописима СО Аранђеловац, ЖТП-у Београд, министарствима и другима, који би могли имати удела. Чланови нашег Удружења, архитекте по струци, израдили су идејни пројекат уређења простора. Обратили смо се многима са нашим захтевима и коначно смо успели, јер су уочи Петровдана ове године започети врло озбиљни радови на адаптацији и сређивању железничке станице и околног простора.

Постало је уобичајено да је наше Удружење носилац прослава највећих хришћанских празника Божића и Васкрса. У сарадњи са



Удружењем "Деца у срцу" из Аранђеловца, уз помоћ месне заједнице "Стари град", а на радост многих суграђана и још више деце, уприличена су лепа и достојанствена обележавања ових празника.

Овакве манифестације увек прате и разни културни садржаји као што су изложбе, приредбе, пригодни програми, а све то у организацији нашег руководиоца за област културе, г. Ивана Златковића.

По угледу на акцију око уређења железничке станице, исто тако предано и упорно водимо иницијативу за изменаштање бензинске пумпе "Југопетрол 1" и враћање тог простора у првобитну намену, односно, изградњу градског трга. Поново ће наше архитекте израдити идејна решења - пројекте који ће послужити као основ за израду коначног пројекта уређења трга.

Путна привреда и хаос у саобраћају били су и остају велики и нерешени проблем у нашем граду. У том смислу, улажемо примедбе, покрећемо иницијативе, нудимо предлоге решења. Не може се ту пуно учинити, али уз општеуважавање нашег члана г. Миленка Иловића чине се одређени помаци, респектује се његово знање и умеће. На опште задовољство, прилаз као и порта Буковичке цркве су асфалтирани и лепо сређени.

Поводом велике сече стабала у парку Буковичке бање упутили смо протестно писмо Заводу за заштиту природе Београд, СО Аранђеловац, Комуналном предузећу, Туристичкој организацији и Еколошком савезу. Сви прозвани упутише своје најстручније људе утврдивши да је свако стабло, а има их укупно 5.724 комада, под сталним стручним надзором и да је потребно проредити, односно исећи укупно 1.157 стабала. И даље се питамо, није ли ипак превелик број?

На крају, напоменимо да је извршен и пријем нових чланова.

Остајемо доследни принципу селективности при пријему, па и поред већег интересовања, уврстили смо у наше редове шест нових чланова.

Председник Управног одбора
Борivoјe Десивојевић



Велики Петак 2003...



... "осликовање" Васкршњих јаја.



И З В Е Ш Т А Ј

о финансијском пословању Удружења
за период: 01.01.2002 до 31.12.2002 године

У начелу, извештај о материјално-финансијском пословању је бољи уколико се сва материјална кретања (вредности) исказују у единственим динарским изразима.

Међутим, у удружењима, где се велики део обавља из ентузијазма, а неки материјални прилози не могу бити валоризовани динарски (на пример: натурални поклони и прилози од стране чланова Удружења и симпатизера, прилози у виду стarih предмета и антиквитета, који чине етно збирку у "ЕТНО кући", затим многе нематеријализоване активности чланова Удружења у виду пројекта, предмера и предрачуна радова, па и радови на оплемењавању етно дворишта итд.).

У том смислу, овај финансијски део извештаја није покрио ни приближно све материјалне активности Удружења, на начин како то закон о састављању годишњег обрачуна налаже.

Финансијски показатељи, за извештајни период, су следећи:

- Укупан приход, остварен у 2002 години: 39.000,00 Дин.
- Од тога:
 - донације и поклони: 21.000,00 Дин.
 - приходи од чланарине: 18.000,00 Дин.
- Разни трошкови: - 4.000,00 Дин.
- Вишак прихода: 35.000,00 Дин.
- Стање на жиро рачуну: 31.12.2002 године..... 35.000,00 Дин.

За посматрани период остало је ненаплаћене чланарине, у износу од 6.200,00 динара, тако да се наплати чланарине треба посветити већа пажња.

У трошковима је највећа ставка (3.600,00 динара) "издавање услова за предузимање мера техничке документације" Завода за заштиту споменика културе из Крагујевца.

Као што се из извештаја види, највећи део активности се обавља добровољним прилозима. Међутим, извештај се саставља по форми и по закону и његов изглед је такав.

Август, 2003 год.

Управни одбор.



План рада за 2003 - 2004. годину

- Наставак реализације плана и програма Удружења који се заснива на очувању традиционалних вредности, али и на осавремењавању и побољшању свих области живота у нашем граду и околини;
- даљи рад на приоритетном задатку у вези са иницијативом за уређење простора око железничке станице, с намером да у догледно време оживимо Шумадијску кривуљу, макар до Копљара, што би било од изузетног туристичког значаја за наш крај;
- учешће у раду на генералним урбанистичким плановима нашег града, с посебним акцентом на уређење старога градског трга на некадашњој пијаци, где се сада налази објекат "Југопетрола";
- наставак рада на уређивању градских простора, нарочито игралишта за најмлађе;
- наставак на уређењу градских фасада;
- организовање већег броја значајних културних манифестација и програма у Етно кући;
- коначно уређење Етно дворишта, како би овај простор добио своју сталну поставку и као репрезентативни етно садржај био доступан свим грађанима и гостима нашег града.

Миодраг Миле Бошковић



Етно двориште,
почетак радова на уређењу



Уређена и окречена фасада у старој вароши



Културне активности Удружења (између две Госпојине: 2002/2003)

Удружење "Баштина и будућност-Аранђеловац 1859" одликује се културолошком концепцијом, која је заснована на традицији српскога народа, али и на свим ширим токовима савремене културе и науке.

У току ове године Удружење је организовало традиционалну прославу Бадњег дана на Градском тргу, у доњем делу вароши: програм под називом Бојење ускршњих јаја, у којем су учествовала превасходно деца с посебним потребама; затим видовданску изложбу народних рукотворина - Косовски мотиви, а показали смо се одличним домаћинима екипи РТС-а која снима емисију "Путеви Карађорђа", као и младим славистима из целог света који су у оквиру Међународног омладинског сабора српске и балканске духовности провели неколико дана у Етно кући где су, у оквиру програмских радионица, стицали основна знања из области традиције, културе и уметничког стваралаштва нашег народа.

Удружење је у овом периоду остварило изузетну сарадњу са Центром за културу и образовање, Удружењем "Деца у срцу", Институтом за књижевност и уметност из Београда, Вуковом задужбином, Данским саветом за избеглице и групом "Практика" која дејствује у оквиру Савета, као и медијским кућама РТВ "Шумадија" и ТВ "Сунце".

Чињеница је да стичемо све већи број сарадника, поклоника и посетиоца програма, што указује да поседујемо квалитетну и осмишљену концепцију када је реч о културној делатности нашег удружења.

Иван Златковић



Детаљ са Видовданске изложбе
"Косовски мотиви"



Шумадијска кривуља

Удружење грађана "Баштина и будућност-Аранђеловац 1859" залаже се за повратак пруге у наш град, која је укинута осамдесетих година прошлог века, уз обећање да ће Аранђеловац ускоро добити савременији облик железничког саобраћаја, као и везу са пругом Београд-Бар. Очito да су ова очекивања била нереална, а сви они који се сећају старог доброг "Ћире", сентиментално и духовно су везани за овај период када је наш град био део железничке комуникације Србије.

Подсетимо се само да је ова пруга уског колосека била пуштена у јавни саобраћај још 1904. године, а да је недуго касније био уведен и тзв. "Шетни воз" који је викендом из Београда довозио стотине туриста у Буковичку бању. Неки занимљиви архивски подаци казују да је на прузи између Младеновца и Аранђеловца било 17 службених места и то 10 станица, 2 укрснице, 1 распутница и 4 стајалишта, као и да је станица у Аранђеловцу имала укупно седам колосека. Железнички саобраћај између Аранђеловца, Младеновца, касније и Лајковца, омогућавао је повезивање колубарског басена на најкраћи и најфункционалнији начин с главном пругом Београд-Ниш, што је било од великог значаја за развој и унапређење ондашње индустрије.

Удружење је један од главних иницијатора да се пруга поново врати у наш град, јер је она део историје нашега краја, а у садашњим условима занимљив и активан садржај који би умногоме допринео савременом туристичком концепту заснованом на традицији и баштини, чиме град добија још једно занимљиво обележје. У том циљу, обратили смо се са својим идејама челницима наше општине, али и руководству Железничко-транспортног предузећа у Београду с конкретним предлогима о уређењу унутрашњег и спољашњег простора око зграде железничке станице, с намером да читав простор претвори у мали културолошки комплекс са музејским и галеријским обележјима, дечјим парком, у којем би била смештена стара локомотива с вагонима, као и читавим програмским, анимацијским и атрактивним садржајима који би представљали програмску основу за "Шетни воз" до Београда.



Можемо са задовољством констатовати, захваљујући руководству ЖТП-а, да су наше идеје прихваћене и да су започети први кораци и радови на уређењу простора око старе железничке станице. Надамо се да ћемо и у овом веку имати прилику да чујемо писак локомотиве у нашем граду и да ћемо уз помоћ свих оних који су заинтересовани за ову идеју успети да реализацијемо до краја пројекат Шумадијска кривулja којим би се наши потомци могли поносити.

Миодраг Миле Бошковић



Реконструкција зграде железничке станице
(август 2003.)



Чесма (август 2003.),
биће враћена на железничку станицу



Вредни радници ЖТП-а раде на реконструкцији,
(14. август 2003.)



Новине пишу о прузи: Аранђеловац-Младеновац
- пре сто година...

"Вечерње новости", број 272, Београд,
недеља, 3. октобра 1899. године, година *VIII*

НАРОДНА СКУПШТИНА
IX РЕДОВНИ САСТАНАК

Држан 2. октобра 1899. г. пре подне у Нишу

"... По том подсећа (министар грађевина) да је сама држава предузела грађење пруге Младеновац-Мисача-Аранђеловац и да ће прављење те пруге продужавати постепено у колико материјалним средствима буде располагала".

* * *

"Вечерње новости", број 352, Београд,
недеља, 22. децембра 1902. године, година *X*

Затрпани. - На овој прузи Младеновац-Аранђеловац, која се сада гради, 18 ов. м. при копању одронио се брег и затрпао 5 раденика, од којих су два на месту остали мртви, два тешко, а један лако повређен.

* * *

"Вечерње новости", број 42, Београд,
среда, 11. фебруара 1904. године, Телефон бр. 1, година *XI*

Предаће се саобраћају. - Пруга Аранђеловац-Младеновац на свечан начин предаће се саобраћају у мају месецу.

* * *



"Вечерње новости", 19. фебруар 1904. године
број 50, година XII

Претурила се . - Локомотива, на прузи Младеновац-Аранђеловац, која на узаном колосеку вуче шлипер, прекјуче претурила се у самој младеновачкој станици и док се то довело у ред, два дана се није радило.

Тако је то, кад је некима ушла бубица у главу за узан колосек. Јаком ће тек бити претурања.

* * *

"Вечерње новости", број 142, Телефон број 1, Београд,
уторак, 25. маја 1904. године, година XI

Железничарски јади. - Г. Уредниче, молим вас дајте места овим редовима у вашем цењеном листу.

Чуо сам већ био да ће се отворити пруга Младеновац-Аранђеловац, кад се случајно нађох у разговору са једним мојим пријатељем, такође железничаром, па измеђ осталог запитах га како мисли он односно нотице, која је изашла у неким новинама, да ће скоро бити већих премештаја, по неким станицама, због пруге аранђеловачке. Запитах га даље, да ли зна ко ће по тим станицама бити назименован за шефове, на шта ми он рече, како је сазнао да ће се по тим станицама наместити млађи чиновници, који су сад благајници по већим станицама, и да ће се на њихова места поставити приправници, да врше дужност саобраћајних чиновника, а негде и благајника. Ја му на то приметих да је то лепо, али да би још лепше и боље било, да се за та места поставе старији и опробанији чиновници јер пошто је пруга нова, то треба у почетку поставити људе који ће одмах завести ред, а не младе и неискусне, који тек имају да се уче реду и знању.



Зашто Дирекција, односно одељење, не премести мало на пругу оне своје чиновнике који су били на страни, да би и оно видели како је на прузи, а не чим су дошли са стране, одмах их постављати у Дирекцији? Треба и они своје знање да покажу на прузи, за шта су и послати, а не да се угнезде у Дирекцији па по неки да врше контролну службу, и ако нису још дозрели за тај посао. Прво треба да виде како се ради, да би могли тај рад доцније и да конз тролиш.

Е, али шта ћете, кад и после пада извесних шефова одељења, ти протекционаши уживају и даље поверење својих претпостављених, и ако нису по неки то и заслужили, јер међу њима има и таквих, који би се могли лепо сравнити са оним језуитима, којих има прилично код нас.

Лепо је казао неко: "добројтро чаршијо на обе стране", само докле ће тако ићи?!... Сумњам да ће неки код нових шефова моћи успети са својом шпијунажом. Ово рекох тек да се зна и да се обрати пажња Дирекцији, да би и они видели мало пругу, ма у ком виду, па макар и као шефови станица, а не да се угнезде у дирекцији.

Хвала вам г. Уредниче на гостопримству.

* * *

"Вечерње новости", број 209, Телефон број 1, Београд,
субота 31. јула 1904. године, година XI

Предаће се саобраћају. - Пошто комисија прегледа све свршене радове железничка пруга Аранђеловац-Младеновац биће предана саобраћају. Радови су већ готови и на прузи ће отпочети саобраћај по свој прилици 6. августа.

* * *



"Вечерње новости", број 212, Телефон број 1, Београд,
уторак 3. августа 1904. године, година XI

Аранђеловачка пруга. - Раније је јављено, да ће се 6. ов. мес. пруга Младеновац-Аранђеловац предати саобраћају. Како нас накнадно извештавају, ова се пруга неће предати саобраћају не само 6. ов. мес. него можда ни 6. децембра. Радови још нису свршени, материјал који је поручен на страни показао се неупотребљив, а размак точкова на осовинама не одговара размаку колосека!

О свему овоме проговорићемо опширније.

* * *

"Вечерње новости", број 207, Телефон број 1, Београд,
четвртак, 30. септембар 1904. године, година XI

Предаће се саобраћају. - Пруга Аранђеловац-Младеновац, како сазнајемо, једва једном предаће се саобраћају 14. октобра - ваљда ове године.

* * *

"Вечерње новости", број 284, Телефон број 1, Београд,
14. октобра 1904. године, година XI

Данас је требала да проради нова железничка пруга Младеновац-Аранђеловац. То је био последњи рок, па ипак све је застало. Веле, да нови поручени вагони искачу из колосека.

Балтичка флота кренула се на исток, али наша младеновачка пруга још није прорадила. Адмирал Роџественски отео славу од нашег министра грађевина.

* * *



Дневне вести

Пруга Младеновац-Аранђеловац

Према решењу г. Министра грађевина, пруга Младеновац-Аранђеловац предаће се сутра 28. м. тг. привремено у саобраћај и то само за теретне возове. Сви таривски прописи за нашу железницу важе и за ову пругу. На овој прузи примаће се само роба упућена као споровозно. Брзовозна поба неће се примати на отправљање. Према привременом реду вожње, први теретни воз полази сутра у 6,20 часова ујутру из Младеновца а у Аранђеловцу је у 8,40 ујутру. Теретни воз из Аранђеловца полази у 10 часова пре подне, а стиже у Младеновац у 12,20 по подне. Дужина ове пруге износи 31,500 километара. Теретни возови прелазе ову пругу за 2,20 сахата. Узевши укупну вожњу и стајање на овој прузи, види се да возови путују само 15 километара на сат скоро ко кочије.

На овој прузи има свега четири станице: Грабовац, Копљаре, село Бања и Аранђеловац. Израђена је и путничка тарифа и према тој тарифи од Младеновца до Аранђеловца стаје II класа 1,80 динара, III 1,20 динара. Кад ће се пруга предати за путнички саобраћај још се незна тачно.

Господин начелник саобраћаја Смедеревац, задржава се два дана у Младеновцу због предавања саобраћају ове пруге.

Како се говори, први путнички воз пуштиће се са свим железничарима, којима ће бити дозвољено да праве излет до Аранђеловца. Овај поступак дирекције за похвалу је нарочито с тога, што су сви железничари на свом збору у Младеновцу о.г. изјавили жељу, да они треба да учествују видно у стогодишњици српског Устанка. Овог дана образоваће се нарочити одбор, коме ће бити стављено у дужност, да се постара да излет железничара буде што лепше изведен".

(Вечерње новости бр. 297 од 27-10-1904 год.)



Вечерње новости дневне вести о старом Аранђеловцу

После смрти кнеза Милоша, када је узео управу земље у своје руке блаженопочивши кнез Михаило, продужи и он чинити онако доброчинства Аранђеловцу, као и покојни му отац, који му то и на самртничкој постельји стави у аманет. Зато и видимо кнеза Михаила где довршује започету цркву у Аранђеловцу и учињене трошкове плаћа.

Да би доказао колико му је стало за унапређење варошице Аранђеловца 1867 године у пратњи Илије Гарашанина тадањег попечитеља внутарњих дела и остале свите, дође на киселу воду, где се бавио месец дана.

За време свог бављења у бањи, често је излазио у лов на висове Венчаца и Букуљу. Да се неби забаталила шума, нареди да се Венчац загради, и изда наредбу да се шума не сатире. У исто време, по наређењу кнеза Михаила, донесе четири топа, која намести на "Рисовачи", а гађато је у нишан, који је био намештен под Венчацем.

За долазак кнеза Михаила у Аранђеловац, били су аранђе-ловчани сазнали тек осам дана раније, С ТОГА ПОЖУРЕ И СА 70 МАЈСТОРА, ЗА СЕДАМ ДАНА САГРАДЕ КОНАК, који сад употребљава музика за време бањске сезоне.

Да би аранђеловачка бања могла бити добро посећена, и да би посетиоци имали бољу удобност, кнез Михаило нареди, да се подигне једна државна зграда, за кавртире и друге потребе. Према томе нареди изради се и план и здање се поче зидати, како убилачка рука угаси живот преминулог кнеза, то се започета зграда не сврши, онако како је у плану пројектовано било, него је здање скраћено са обе стране, како би раније свршило.

Још за живота блаженоупокојеног кнеза Михаила, а за време његовог бављења у бањи, пронађен је још један извор, који се оправи и данас је исто тако добар као и онај.

У АРАНЂЕЛОВЦУ НЕШТО НОВО

Чекајући „Ћиру” за Београд

Житељи града под Букуљом прижељкују воз какав је постојао пре једног века

Аранђеловац, августа
На радост Аранђеловчана
једна лепа идеја Удружења
грађана „Баштина и будућ-
ност, Аранђеловац 1859”, ових
дана постаје стварност. Грађеви-
ни паре в уникеном како би
изгради стара железничка станице
изграђеној 1900. године адаптира-
ли су излазе и боксете него пре пу-
штаву у саобрају пруге Аранђе-
ловач-Младеновац 10. новембра
1904. године.

- Драго нам је да су нас подр-
жали са садашње руководство ЖТП
„Београд“ и Скупштина општине
Аранђеловац, како Мише Бончо-
вић, председник Скупштине свог

зивичари толико жеђ, а сада се гла-
зви испред зграде Скупштине
општине. Остала па се уреши и
магашки простор у коме ће се
наћи места за Музеј железничара
и Гамернују, коју ће град с вели-
ком богатством сника, керамике
и других експоната нема – даље
им објављива иницијатор иницијативе.

Путнички саобрајај на редац-
ји Аранђеловац-Младеновац пущ-
ен је неколико касније од теретног
(7. априла 1905). Пет година кас-
није изградња је и пруга од
Аранђеловца до Јајковаца у дужи-
ни од 42 километра.

У то време почло је да налагат
развој индустрије, трговине и
потребнице у читавој Србији,
што је изисквало и изградњу пут-
ева и пруга. Аранђеловац је ује-
лико експлоатисао познату леко-
вitu бујовничку минералну воду,
а пронађене су и огромне количи-
не мермера на Бенчачу и квалитет-
не глине у Буковини.

Пријатељство и љубави

- Прима година експлоатације
саобрајај је било растао. На пру-
зи Аранђеловац-Младеновац саобрајај
је био два парна воза. Ради-
јанући од 32 километра предузиман
су за један час и 55 минута. После
Цара Душка рата саобрајај се у
новом делу Шумадије узтиљио на
два парна путничка и један пар ме-
шовитих возова. Између два рата
уведен су штитни возови којима су
из Београда у Буковину био до-
западнисти из земље и иностранства.
Они су били готово једини
веж са светом житељима арапско-
чачког и околних атара. Вагони су
били препуни путника и скакојаке
робе и рудног блага које се извози-
ло. Посебно би истакло по стопине
вагона сувих и сасвим њивних које су
из Арапеловице стизале на
европске тројезе – истиче Мише
Бончовић.

Железничари и устанак

Вест од 27. 10.1904. године
(по старом календару) о
пуштању у саобрају пруге
Аранђеловац-Младеновац
каže: „Како се говори први
путнички воз пустиће се са
свим железничарима, ко-
јима не бити дозвољено да
праве излаз до Аранђелов-
ца. Овaj поступак Дирек-
ције је посталу је парочто
с тога, што су сви железнич-
ари на свом збору у Мла-
деновику ове године изјави-
ли жеђу да они требају да
учествују видио у стогоди-
шњини. Прког српског
устанака. Овог дана образо-
ване су парочити Олбор,
који ће бити стављен у ау-
жност да се постара да из-
лаз желеznичara буде што
лепше изведен“.

уздружења и један од највећих
Аранђеловчана који теку очува-
чу традиције српског народа у
граду под Букуљом.

Чување традиције

- Простор око зграде и првона
био поплочан, а вратимо се на
старо место и камин чесму на
којој су некад путници и жеle-

нички шездесетих година
паромило нека колони до налог
развоја другоског саобрајаја, па је
смешен пренос железницом. На
пруги Аранђеловац-Арапел-
ловач-Јајковац, на пример, 1966.
године отпремљено је само



„Ћира“ – КО НЕКАД

239.000 путника. Исте године
утврђено је и историјарено укупно
930.000 тоне робе. Због сељачких
губитака (у склопу који је био ау-
тобуски и камински превоз у Ср-
бији) Скупштина ЖТП „Београд“

почела је укапати перегабљива-
јући. Међу њима се
нападао и путнички
саобрајај (1971) за
релацији Младено-
вач-Аранђеловац -
Јајковац. Теретни
саобрајај постојао
је још једнаесет годи-
на.

- На живот многих Аранђеловчана
и житеља околних се-
ла, посебно путникама
између пруге „Ћира“ престас је с
ралом. С постапај-
лом се сећамо ове
пруге, путовања за
пој, пристаја и до-
чека својих памчи-
јих, али и гостију Бу-
ковичке башне и одлас-
ка на пајаџе широм
Србије.

Компакт су само
јудеји доживели по-

значаја у вагонима са дрвеним
клупама? Рађале су се и љубави.
Једе је да брзине овог воза била
мала, али „Ћира“ никада ни по
снегу ни по олуји, није осакнuto па
одредиште. Карте за путовање ве-
зом биле су приступачне симе, и
за грађанске, али и сељачке, војнике,
ђаке. Читаје фамилије одизви-
ле су кодом и по Јајковац на одмор
или у баке старе Југославије – ве-
лики Мише Бончовић.

Сака пруга или зграда жеle-
ничке станице (које су увекинуте)
десу историји српске жеle-
ничке. У многим местима поставља-
ни су експонати „Ћира“ и вагони.
То су споменици техничких до-
мета прокујаних временом.

- До краја септембра простор
и зграда жеleничке станице у
Арапеловици заспеје новим сја-
јем. Стини ће имати на „Ћиру“ који
се тренутно налази у Сmederevskoj.
Очекујемо да се у близини будући-
ности на граници Арапел-
ловач-Младеновац-Београд поново
чује висок локомотиве као пе-
ка. Биће ћи велики корист и
та овај део Шумадије и укупан
развој туризма у Србији – закљу-
чује Мише Бончовић.

Боривје Његовић



СТАРА АРАНЂЕЛОВАЧКА СТАНИЦА (СНИМАК ИЗ 1911)



Магистрални пут М-4 кроз Аранђеловац - нови предлози -

Основна и једина саобраћајница, која повезује Аранђеловац са значајном путном мрежом Србије, је магистрални пут М-4. То је било до сада, а и у будуће.

У плановима путне мреже Србије у будућности се планира изградња експресног пута, који ће служити искључиво за моторни саобраћај, са две саобраћајне траке у једном смеру, аутопутског профиле: од Малог Пожаревца-Младеновца-Рудника до Такова. Овај путни правац пресеца магистрални пут М-4 у Крћевцу. Изградњом новог путног правца, био би то најближи излазак Аранђеловца на аутопутску мрежу са источне стране, а на западној страни остаје једини излазак на Ибарски пут. На северу и југу је слаба мрежа регионалних путева. Због тога се Аранђеловац градио и градиће се дуж магистралног пута М-4. То је главна и основна саобраћајница града.

Постојеће стање ове саобраћајнице на територији С.О. Аранђеловац, у дужини од око 22 километра, (Прогоревци - Крћевац) је нездовољавајуће и већ сада даје лош ниво услуга. Спора, неудобна, небезбедна вожња, загушења на појединим деловима пута због лоших техничких елемената пута (ситуационо и нивелетски) је карактеристика садашњег одвијања саобраћаја и то при овом нивоу саобраћаја. Може се претпоставити какво ће бити стање у ближој будућности, када саобраћајни промет нарасте.

Саобраћајна студија урађена 1983 године је на ово указивала, те је тада приступљено пројектовању обилазнице Аранђеловца. Тада је урађен пројекат реконструкције постојећег пута на улазима у град. Уз проширење коловоза са 6 метара на 12,5 метара, тј. са две на четири траке (по две у једном смеру). У току је израда нове саобраћајне студије.

У периоду од 1991-1993 године, израђен је пројекат проширења постојеће саобраћајнице и на ужем (средишњем) делу града, ширине коловоза са 6 метара на 13 метара (четворотрачна) и то на деоници: Циганмала - Шамот, са коришћењем пружног земљишта од БУС-а до Шамота.

Овакво стање је познато, јер је детаљније описано у брошури о саобраћају, коју је Удружење грађана "Баштина и будућност - Аранђеловац 1859" штампало у фебруару 2002 године.



У међувремену је настала законска обавеза општина да иновирају постојеће и сачине нове инфраструктурне регулационе планове који ће за будућност предвидети путну мрежу општине, посебно за магистралне и регионалне путеве, са обавезом да чува земљиште (коридоре) за њих.

Општина Аранђеловац је и пре тога, по сугестији Удружења грађана, конституисала комисију за одређивање коридора магистралног пута М-4 кроз територију општине.

Рад ове комисије је у току.

Овде износимо концепцију габарита, положаја и етапност реализације проласка магистралног пута М-4 кроз територију општине Аранђеловац, полазећи од чињенице да постојећи пут не може да задовољи захтеве савремене саобраћајнице, која мора у будућности да обезбеди проток саобраћаја. Такође, чињеница је да се скупим реконструкцијама и проширењем постојећа саобраћајница не може довести на одговарајући ниво, због узиданости дуж пута. Концепција за решавање ових проблема је следећа:

1. Део пута од ИЕП-а до "Књаз Милоша"-а, у селу Бања, у градском делу Аранђеловца, у првој фази треба извести саобраћајнику према преправљеним пројектима из 1984 и 1992 године, тј. као четворотрачну саобраћајницу ширине 13 метара, са обостраним пешачким стазама. Коридор је постојећи пут, са коришћењем дела пружног земљишта, на деоници: БУС - Шамот. Ова саобраћајница би представљала кичму у организацији саобраћаја у граду. Био би то булевар (улица), дужине око 7 километара, у узиданом делу града, са могућношћу организовања тролејбуског саобраћаја. При пројектовању треба настојати да се капацитет ове улице не превазиђе у дужем периоду времена. Израдом паралелних улица, својење броја раскрсница на најмању меру, предвидети и траке за престројавање да би се ток саобраћаја убрзao и био безбеднији.

2. Када се исцрпи капацитет такве саобраћајнице на ужем делу града, тада треба прићи реализацији обилазнице, чији је коридор одређен пројектом из 1984 године.

3. На осталом делу пута на територији општине Аранђеловац (ван ужег дела града), нарочито са западне стране (од ИЕП-а до Прогореваца), стање пута и његова узиданост не дају шансу да се реконструкцијом пут доведе у стање које би задовољило у будућности (Буковик, "Пештан", Цигани, Даросава...). Ако се експресност пута кроз



ужи део града обезбеђује израдом обилазнице, исто се мора обезбедити и на деловима пута на прилазима граду. Решење се мора наћи избором нове локације пута која није оптерећена густим изласцима на пут.

На нов пут би се излазило и прелазило само на раскрсницама, а пресечени токови изградњом новог пута, решавају се паралелним путевима.

Габарит пута решила би саобраћајна студија која се ради. На овим деловима би сигурно био мањи локални саобраћај, па се може десити да потребе задовољи коловоз ширине 7 метара. Раскрснице могу бити у нивоу, а касније семафоризоване. Коридор мора бити чуван и за ширину евентуалне доградње ширине пута и денивелисаног решавања раскрсница.

У хоризонталној и вертикалној пројекцији у пројекту саобраћајнице, треба обезбедити да се оно може претворити у аутопутски профил.

Аранђеловац по својој топографији и изграђености, локацију овог пута може тражити долином Пештана и Кубршице у непосредном контакту са рекама. Обе реке кривудањем су заузеле добар део иначе узане долине па би се заједничким решавањем регулације река и пута, добило боље коришћење речних долина.

Просторним планом Србије је предвиђена траса железничке пруге нормалног колосека - правцем: Вреоци-Аранђеловац-Топола-Чачак.

Препоручљиво је да Аранђеловац у свом новом регулационом плану реши генерално могућ правац проласка пруге кроз Аранђеловац. Начелни договори са железницом већ су започети. И пруга има могућности да користи долине Пештана и Кубршице и буде вођена паралелно магистралном путу и регулисаних корита река.

За решавање проблема везаних за локацију и генерални план магистралног пута М-4, мора се сачекати израда геодетске подлоге (карте) која треба да буде завршена у октобру ове године. Геодетске подлоге је наручила републичка дирекција за путеве.

Снимљен је коридор 600 метара дуж постојећег пута, па ће се користити већим делом за израду генералног плана саобраћајнице.

Значи, магистрални пут М-4 кроз територију општине Аранђеловац са новом локацијом и обилазницом по овом предлогу, био би модерна, безбедна и експресна саобраћајница. Служила би искључиво за моторни саобраћај (без запрежног и тракторског), слично садашњем



путу: Мали Пожаревац-Влашко Полье. Давао би могућност, у перспективи, преуређивања у виши ниво саобраћајнице и омогућио би развој града.

Зато, простор који се одреди за ову саобраћајницу, треба трајно чувати.

Миленко Ивовић, дипл. грађ. инж.



Магистрални пут М-4 код раскрснице
"Књаз Милош" - Венчац



Иницијатива и ургенција за решавање нових саобраћајница у Аранђеловцу

1. Нови прилаз болници

Наше удружење је: 24.12.2002 године покренуло иницијативу да се саобраћајно побољша прилаз болници.

Прилаз свакој болници, па и нашој, која се налази на ободу града, мора да буде решен једноставном и брзом саобраћајницом. Реконструкцијом постојећих прилаза, не може се добити адекватна саобраћајница.

Идеја је да се са западне стране изведе нова саобраћајница, од постојеће трафо станице са регионалног пута за Букуљу.

Такође, са источне стране, треба решити прилаз болници, после решавања подбукуљске везе регионалних путева: Аранђеловац-Трешњевица и Аранђеловац-Белановица. Овим се, поред ефикасније везе за болницу, значајно растерећује улична мрежа у централној зони града.

Пре неколико година, покренута је иницијатива за везу болнице са западне стране, па је "Инфоплан" тада у радио регулациони план "Поповића краја" у коме је садржана ова нова саобраћајница. Међутим, реализација овог плана је обустављена.

Сматрамо да рад на овим саобраћајницама треба наставити, како би се добила најкраћа веза са путном мрежом.

У контактима са Републичком дирекцијом за путеве, изражена је њихова спремност да учествују у реализацији ове саобраћајнице.

Наше Удружење је покренуло иницијативу за уређење запуштеног простора (некада украсног), између музеја, црквене порте и улаза у посед виле "Караџић". Прошле године је асфалтиран путни прилаз и кружни пут са паркингом у црквеној порти. Преостало је да се доведе вода и активира чесма, као и да се уради простор око ње.



Потребно је да се презида капија и степенице, направи камена капија за колски прилаз порти и да се озелени и украси простор око цркве. Све ово треба урадити пре прославе јубилеја: 200-годишњице Првог српског устанка.

Удружење грађана предлаже да се постојећи прилази ка болници реконструишу и преуреде. Потребно је да се пројектом реши питање нивелете и поправка коловоза, да се предвиде обострани тротоари и да се реши питање прихвата површинских вода које заливају ову улицу. Ова саобраћајница-улица треба да буде украс града, јер, (од "Ликинца" до болнице) треба да служи туристима, који ће шетати од парка, поред хотела "Извор", музеја, цркве, виле "Караџић", ићи до болнице.

Раније је договорено између Републичке дирекције за путеве и управе града да се ова саобраћајница-улица реконструише: од музеја до болнице, са изградњом паркинга код музеја и болнице и са пресвлачењем новим асфалтом. Ове радове је требало извршити у току ове године !?



Постојећи пут ка болници



2. Нова веза пута: Аранђеловац-Крћевац са путем: Аранђеловац- Венчац

Постојећа веза магистралног пута М-4: Аранђеловац-Топола, преко Крћевца, са старим путем: Аранђеловац-Топола, изградњом новог погона "Књаз Милош" у селу Бањи, постала је веома тешка и конфликтна. Постојећи пут је постао паркинг простор за возила "Књаз Милоша".

Да би се раздвојила возила која саобраћају путем, од возила која су везана за фабрику воде, мора бити изграђена нова веза: правцем постојеће (неуређене) локалне везе, у висини Швабића кућа. Постојећу путну везу би користио "Књаз Милош".

При пројектовању нове везе, треба водити рачуна, да постоји пројекат регулације реке Кубршице и да ће се она укрштати са измештеном (будућом) саобраћајницом М-4, а могуће је и са будућом пругом. За потребе изrade пројекта, треба терен снимити геодетски и ову путну убакити у нове регулационе планове Аранђеловца - чија израда предстоји.

Републичка дирекција за путеве хоће да учествује у реализацији ове путне везе, а исто треба очекивати од "Књаз Милоша", јер фабрици остаје садашњи простор као паркинг. Простор фабрике у будућем развоју, проширењем на другу обалу реке Кубршице, мора бити пресечен трасама будућег правца пута М-4, пруге и регулисањем корита реке, па се при реализацији ових планова мора остварити пуна сарадња и усклађеност.

3. Измештање дела регионалног пута Р 200-а

Део регионалног пута Р 200-а: Аранђеловац-Раниловић, део од гробља у Сеничанима до раскрснице "Ликинац", треба преселити на локацију: гробље-"Костурница".

Решавање саобраћаја на раскрсницама: "Ликинац" и "пијаца", на нагистралном путу М-4 је веома тешко, па се намеће идеја да се регионални пут Р 200-а, кроз Сеничане, остави као улица, а регионални пут (саобраћај) не уводи у згуснуту зону града и тако га оптерећује.



Саобраћај од гробља треба усмерити на раскрсницу "Костурница" и тако га повезати са путем М-4 и регионалним правцем Р 202 (за Белановицу).

Постојећа улична мрежа у овом правцу: гробље-"Костурница", није димензионисана и пројектована за ову намену, па се мора вршити преправка и по цену неких рушења. Овај проблем треба хитно решавати, да се новоградњом, ова идеја не би упропастила.

Нови регулациони план града, треба да садржи и локацију измештања на овом делу регионалног путног правца.

Наравно, постоји још доста проблема око решавања саобраћајнице и организације саобраћаја у граду и подручју општине, а то мора бити решавано израдом новог регулационог плана. О томе ћемо другом приликом.

Миленко Ивовић, дипл. грађ. инж.



Раскрсница: М-4 и Р 202



Садржај Етно куће

На улазу у Аранђеловац, наспрам Рисовачке пећине, налази се етно двориште, комплекс објеката типичног шумадијског домаћинства из времена деветнаестог и почетка двадесетог века. Кућа, вајат, амбар, кош и млекар пружају јасну слику живота шумадијског сељака овог времена. У истом амбијенту, средином двадесетог века, саграђена је градска кућа. Цео комплекс је под заштитом Завода за заштиту споменика културе.

Кућа, у којој се становало, састоји се од кујне (што су је звали кућа) и собе. Овај простор је испуњен аутентичним експонатима покућства тог времена које су, највећим делом, прикупили чланови удружења "Баштина и будућност - Аранђеловац 1859", чиме су протекле две године, колико удружење постоји, оживели овај аутентични простор. У току је конзервација експоната, у циљу очувања ових културних добара.

Говорећи о ентеријеру, прво што запажамо је аутентична оџаклија-огњиште са отвореним димњаком у који је усађена верижњача о којој висе гвоздене вериге са бакарним котлом за воду или спремање хране. Уз огњиште је ватраль-метална лопатица за џарање ватре која има магијску улогу у исцељењу болести, тзв. бајању. На зиду поред оџаклије постоји полица са посуђем: црепуља-земљани суд за печање хлеба, лопари-дрвене лопате за вађење хлеба из фуруне, земљани судови за храну, дрвене кутлаче, натеге за точење ракије. Посуде за бели смок: дрвене карлице за млеко, ведрице за одлагање сира. У централном делу куће је трпеза (совра)-дрвени округли-ниски сто као и ниске столице-троношке. На трпези су: паница-дрвена чинија за храну, дрвене кашике, земљана глазирана шоља за воду. Поред посуђа, ту су и мерице, корпе од прућа, обрамице, кошнице од прућа и овчје балеге, ренде за обраду дрвета, вођир и брус за косу, срп, металне потковице, фењери.

Обрада вуне и ткање било је примарно занимање жена тога времена па се и у овом простору нашао неизбежни разбој, гребени, кудеље и вретена. Мала дрвена љуљака за новорођенчад, сламарица, ћилими, старо српско одело од сукна, опанци, шајкача као и опанчарски калупи само су део онога што се налази у Етно кући.



Већи број старих фотографија као и декрет из 1859., у коме Књаз Милош нареди да се изгради црква Светог Архангела Гаврила и варош Врбица да се од данас зове Аранђеловац, употпуњују овај лепи простор.

Поред експоната у кући, у дворишту су изложена кола, колечке, плуг, дрљача...

Удружење грађана "Баштина и будућност-Аранђеловац 1859" се захваљује свим грађанима који су својим поклонима обогатили овај простор, омогућивши ширу презентацију овог културног блага, и позива све грађане на даљу сарадњу.

Данијела Милојевић



Ентеријер Етно куће (2003.)



Инвентарисање целокупне баштине Аранђеловца и околине

Удружење грађана Аранђеловца: "БАШТИНА И БУДУЋНОСТ - АРАНЂЕЛОВАЦ 1859", у свом називу садржи одредницу и опис свог деловања.

Са утврђеним циљевима, задацима и правцима деловања Удружења, како је наведено у тачкама 1. и 2. усвојене ПОВЕЉЕ:

- + Чување и неговање традиционалних вредности града и околине Аранђеловца
- + Чување спомена на историјске вредности града,

и узимајући у обзир двогодишњи плодоносан рад Удружења на основама своје ПОВЕЉЕ, чланови Удружења сматрају својом обавезом и својим правом да покрену иницијативу за спровођење инвентара - пописа целокупне баштина сконцентрисане у Аранђеловцу и околини.

Под појмом "баштина" треба подразумевати сва добра: прошлости, садашњости, па и она у перспективи, од историјских места и спомен-обележја до издавачке делатности.

Наравно, овако обиман (по садржају), дуготрајан и веома деликатан посао, не могу сами урадити чланови Удружења грађана.

Ово је иницијатива и позив који треба да привуку пажњу свих посленика у Аранђеловцу (било да живе у Аранђеловцу, или су рођени у Аранђеловцу, сада живе негде на страни....), који желе добро свом граду - родном месту.

Да нам се придруже на овом послу, позив упућујемо: историчарима, етнолозима, аматерима-писцима, свештенству СПЦ, професорима, наставницима, учитељима, кустосима и упосленицима у музејима, општинској управи, чиновницима м.к., имаоцима породичних заоставштина у виду рукописа и сличног и свима другима који могу помоћи да овај велики и значајни посао у догледно време буде реализован.



Позивамо да нам се у спровођењу ове иницијативе придруже и друге невладине организације и слична удружења грађана.

Области које треба обухватити пописом:

1. Историја: попис и кратак опис свих места, споменика и спомен-обележја.

2. Етнографија: попис свих збирки, све што је до сада евидентирано или је у току евидентирање.

3. Археологија: попис, са основним подацима свих археолошких налазишта рекогносцираних или је откриће у перспективи...

4. Цркве и манастири: евиденција свих објеката, више векова уназад, са уношењем података значајних за сваки објекат понаособ.

5. Гробља: сачинити евиденцију, са основним подацима.

6. Значајни објекти (зграде): значајни по старости, по архитектури, изгледу, или по садржају...

7. Значајне личности, прошлости и садашњости: државници, војници, историчари, политичари, писци, научници, професори (учитељи), привредници, банкари, свештеници СПЦ, глумци, естрадни уметници, спортисти... и други - обични, а значајнији људи.

8. Издаваштво - пописом обухватити, уз уношење најосновнијих података, све што је о Аранђеловцу и околини написано: белетристика, публицистика, историјска грађа, стручна и научна литература (било да је писана о Аранђеловцу, било да је дело писано од стране аранђеловчана), хронике, монографије, итд., укључујући и грађу-рукописе, који из било којих разлога до данас нису штампани.

На крају, изражавамо добродошлицу свим људима добре воље који желе да нам се придруже у овом великом и одговорном послу.

Б. Недељковић

М. Иловић



Црква
Св. Архангела Гаврила
у Аранђеловцу
(1859-1862)



Црква
Св. Архангела Гаврила
у Буковику (1868-1870)



Сећања на стари Аранђеловац

Настављамо "Сећања на стари Аранђеловац", казивањима у стиху из пера нашег суграђанина - Милутина Крсмановића, Mrсе, идући главном Аранђеловачком улицом (још увек левом страном), од центра вароши према парку...

У кући за рушење са лица

Становала Наумовић породица.

На приземном прозору су увек биле сестре Мица, Цара или Пеца
Волеле су и пазиле брата Драгослава "Пуру"

Који на волшебан начин положи малу матуру.

У сутурену окренутом на Јешовац

Живота Калановић Калан, свашттар

Дивовског раста, живео је као самац

Својим калаузима отварао је сваку браву и катанац.

Тмурна и суморна из турског доба кућа

У чаршији позната као кућа попова Савића.

Увек затворених прозора у њој је животарила луда Наџа

Кад падне ноћ ову су кућу заобилазила деца.

Најпознатија и највећа кафана у чаршији је "Српски краљ"

Најдуже га је држао Прокић Мића

У њему су зими држане представе

Путујућих позоришта Цветковића и Животића.

Било је и биоскопа па смо се до суза смејали

Враголијама Пата и Паташона и Чарли Чаплина.

Лети испред кафане долазила је доња чаршија

Да слуша весело вече са радија.

Милош Павловић опанчар имао је кћер Љубицу

И синове Милорада-Бату и Ацу.



У истој згради становао адвокат Костић Жика
Отменог држања и добрих манира
Његова жена Зора претерано нападна да и у кафани није му давала мира
Једини апотекар у чаршији Јовановић Коста
Син му сенатор Димитрије-Мита
Фамилија имућна и бројна, две кћери и четири сина
Код парка дивна вила
А шофер Божа "Дијалог" возио је један од првих аутомобила.
Ко голубарници начичкани једна до друге куће приземљуше
Фијакеристе Чеде Шишмановића
Кћери Дара и Љубица и пекара Ризнића.
Дуванџија Миленко Ђорђевић "Ђаћа"
Месар Анић Драган "Главоња"
Епитет његов наследи син Жика, па кћер Рада
Мајка Јела после смрти мужа борила се да породица не страда.
Браћа Комненовић Ђура "Креза" и Љуба брица
Па његова увек зарозана жена Миленија наивног лица.
Кућа склона паду, двориште неуредно у корову
Огроман орах и једно жуто без предње ноге куче на овом плацу
То је све што ме подсећа на "Пљуцу".
Прстенко Тодоровић Илија, звани Турчин
Своје дрангулије продавао по околним пијацама и вашарима
Седео је љут и строг поред тезге са штапом у руци
И тешко одолевао својој старачкој муци.
Имао је три кћери и четири сина
Драган још један "Главоња" у чаршији и Раја
Били су као и отац прстенџије
И одвојено један од другог зарађивали кору хлеба са доста зноја
Трећи син подофицир Џака
Најмлађи, добричина Жика, боем и уметнички тип
У почетку Жика "Турчин" а доста касније познатији као Жика "Стрип"
Тоша посластичар стварао ми је проблем
Честим селењем незнам где да га уденем.



Код њега смо јели гемиште, шампите и кремпите
А на одласку његову жену Јулу звали куку Јуло-кукавице
И бежали из радње главом безобизрце.
Рајко Спасић држао је кафанду "Српска круна"
У дворишту тишљери Миле, Гавра и Биња.
Гавра "Шумадинац" имао жену Соју и сина Мила
Када би неку чашицу више попио
Француски би проговорио.
У фамилију трговца Ђорђевић Радомира
Удадоше Гигић Милована полицијског писара.
По газди позната Воје Мимовца кафана
Јер Воја воли што нико не воли
Воја воли доста да попије
И увек је био краљ за бекрије.
Имати шесторо деце за сваку породицу радост и мука
А имати шесторо удавача,
Као што има трговац Месаровић Љуба је мука и дика.
Кућа Наде и Милована Маринковића
Фамилија династије Карађорђевића.
Син Живорад, мала кућица
Пензионер Павловић Радојица.
Као да је са Вилеровог гоблена сишла слика
Авлија пуна разнобојног цвећа, кућа шумадиска
Ту станује Креманац породица
И позната Наца бабица.
Гвожђарског трговца Ђорђа Милићевића уби купац
Када је пробајући револвер испалио смртоносни хитац.
Кућица киоск Милана новинара
Код њега смо куповали чекајући одговарајуће дане
Разне стрипове и петпарачке романе.



Породица Јовановић зване "Ћике".
На Ђикином брду имала је велико имање
Преко пута вашаришта и две трговачке радње.
Кафана Јосипа Вулићевића
Те страђара Добривија Маркића.
Михаило Мијаиловић опанчар имао је доста станара
У дворишту породица Спире поштара.
Рус Алекса Кочмарук, гледајући на улицу
Имао је своју ситничарску радњицу.
Фризерски салон отменог фризера Ђирић Милана
Па породице Рашић трговина.
Ристовић Божа звани "Троцки" имао је два локала
У једном његова опака жена Цаја држала је трафику дувана
У другом берберска радња Топаловић Драгог, па Меић Романа.
Благоје Петровић имао је дашчару
У продужетку ћу да споменем пошту стару.



Главна улица Аранђеловачке вароши,
пре калдрмисања



Прави турски хан са великим авлијом и шталама
Носио је европски назив "Лондон" кафана.
Плећевић Илије трговина, па пекара Савина
У њој је производио, бурек, ђеврек, симит са салепом
Печене дулеке, лепиње и чаје
Затим долази бројна породица Ђорђевић зване "Ђоје".
Чеда Теофановић месар, преко лета продавао и лед
Имао је два сина и две кћери слатке као мед.
За Бошковић Милоја "Телака" и Ђосу абаџију
Знало се да су спадала и да све коцкарске игре играју.
Општински кмет Сретен Јевтић имао је раскошну кћер Олгу
Удаде је за високог официра
Такве свадбе пре ње није било
Па се у чаршији о њој дugo говорило.
Од улице увучена мала кућица
Испред ње лепа баштица, дом је Светозара Поповића "Заровац"
Знаменити председник општине Аранђеловац.
Опанчарска радња Драгутина Љубичића
Па кафана Мирка Матића.
Трговац Катанић Радован
Кћи Лепосава и синови Милашин, Илија и Драган.
Милан Ристић Абаџија
Кафана "Атина" Антић Анке и Миливоја.
Ту је и трговац Божић Душан
Кћер Јела и синови Живан и Аца Брњаш.
Месар Симић Жика "Лажов"
Синови Драган, Цига и кћер Кена
У комшилуку доктор Рус Стабљиков
И лепа кућа и трговина Коцина.
Код хотела "Ново здање"
породица Крахтис има кућу ко касарну и велико имање.

Наставиће се!...